

EKÅSEN Torp under Solslätt FoF

206

EKÅSEN

Torp

Solslätt

Ekåsen ligger 300 m söder om Solslätt och 100 m upp i backen åt väster. Det byggdes upp 1798 av Jöns Tollesson, som kanske brukade Solslätt. Det var ett mycket stenigt torp. Anna på Sandsdal sa: Där var 32 åkrar och ingen större än ett halvt tunnland. Även om det verkar överdrivet, får man ändå en bild av hur andra såg på torpet. Stenigheten gjorde, att det inte gick att göra en sammanhängande åker, och att det alltså var svårbrukat. Ekåsa revs strax efter 1888 och de små åkrarna växte snabbt igen. De var för små t o m för lieslätter eller bete

Jöns Tollesson, född 1754 i Spekelid i Slätthögs sn och död 23/5 1809 på Ekåsen. Gift 1784 med

Karin Svensdotter, född 1754 i Solslätt och död 1803 på Ekåsen

Maja, född 3/11 1782 i Solslätt (kallas fosterdotter)

Johan 1786 i Hättebo

Jöns gift andra gången 1805 med

Katarina Persdotter, född 14/3 1766 på Fällan i Gällaryds sn och död 22/3 1846 på Ekåsen
ytterligare 4 barn

Det synes inte orimligt, att dessa personer är desamma som den Jöns och Karin, som omkring 1800 bodde i Solslätt

Jöns var "värkbruten och knäkrokot från längre tid" och dog i frossa. Beskrivningen är talande, och man kan förstå, att han var i en svår situation

Katarina fick 1825 en bibel av Växjö stifts bibelsällskap "att efter hennes död tillfalla hennes brorsbarn i församlingen". Även detta är ett uttryck för den sparsamhet som måste råda i dessa tider

Hon hade fattigvård 1834 med 32 sk, från 1835 med 1 Rd. Dessutom fick hon säd av godset 1837 och 1838

Styvdottern Maja Jönsdotter gifte sig först med soldaten Fyhr, som henne förlupit. Hon gifte sig andra gången med Sven Petersson, född 15/8 1784 i Värnamo.

Stina Kajsa, född 31/5 1812 i Gällaryd, död 9/2 1814

Peter Magnus 19/4 1816 i Solslätt

Sven kom 1815 från Hjälmseryd. Familjen flyttade 1816 till Klinthult och arrenderade en gård (Del 3, sid 275)

1820 byggde Sven upp Lilla Hättebo, en liten låg stuga med rum och kök. De hade en ko. Sven var liten till växten och kallades "Lille-Schente". Han var sjuklig, kunde inte arbeta så hårt och blev utfattig. Deras barn kallas födda utom äktenskapet, men det berodde på, att Maja inte kunde få skiljobrev från Karl Fyhr, så snart som hon räknat med

Daniel Jakobsson, född 14/11 1792 i Fryele sn
 Lisa Kristoffersdotter, född 2/6 1788 i Slätthögs sn
     Johannes, född 6/8 1823 på Ekåsen
     Johanna 11/2 1830 "

1820 från Skuggebo. 1831 skrivna på socknen. 1832 till Ulvsmoen

Daniel var förstärkningskarl med namnet Pihl. Han fick avsked 1814 med goda vitsord

Lena Håkansdotter, född 4/11 1774 på Hörnetorpet, Skaftnäs ST

1832 från Västra Hult. 1842 till Långö änkhuss

Johannes Persson, född 28/4 1794 på Kåragårds RT i Hjälmseryds sn och död 28/9 1860 på Ekåsen

Kajsa Lisa Svensdotter, född 25/3 1803 i Hjälmseryds sn och död 21/6 1879 på Ekåsen

Greta Maria, född 22/8 1828 på Rensbo u Karshult

Johanna Elisabet 18/1 1833 "

Peter Magnus 9/9 1835 på Ekåsen död 28/8 67

Stina Sofia 13/12 1841 " 69 t Gällar.

1833 från Karshult i Hjälmseryds sn. Johannes var nästan blind 1850. Sonen Peter Magnus brukade torpet, och i dödboken sägs om honom: Har nybyggt torpet nyligen och därvid troligen förslitit sig, sjuk sedan påsöndagen

Kajsa avled hos en dotter på Mariebro. Hon har från Nydala herrgård haft 25 kr i underhåll

Dottern Greta flyttade 1866 till Ulvsnäs

Dottern Johanna flyttade 1862 till Vrigstad

Maja Lisa Johansdotter Mann, född 3/7 1788 på Gåeryds ST och död 25/1 1867 på fattigstugan

1838 från Mannahemmet. 1843 till fattigstugan

Utfattig och bräcklig 1838. Blind och sjuklig sedan 1843

Änkan Stina Göransdotter, född 16/8 1783 i Hagshults sn
och död 6/1 1846 på Ekåsen

Kom 1842 från Skuggebo

Peter Magnus Gård, född 12/10 1827 i Svenarums sn
Gift 16/2 1851 med

Inga Lena Petersdotter, född 4/7 1826 i Skuggebo

Anders Johan, född 15/6 1850 på Gåeryd ST

Per August 14/1 1852 " död 31/5 1867

Gustav 17/6 1854 "

Emma Kristina 2/11 1856 "

Karl Edvard 15/6 1859 "

Anna Elisabet 19/2 1862 "

Axel 5/4 1866 "

Johanna Maria 25/3 1869 på Ekåsen

Amanda 6/7 1872 " död 7/7 1872

Peter Gård var soldat för Gåeryds rote 1851-1868. Flyttade 1868 till Ekåsen som torpare. 1877 till Mannahemmet. 1882 till Nordamerika. 1876 hade sonen Karl skickats till Nordamerika för att förbereda familjens flyttning

Sonen Anders Johan var i Tyskland 1869-1874 för att tjäna pengar. 1869 fick han betyg till Skåne, där han ämnar lära urmakeri, men fortsatte tydligen litet längre

Sonen Gustav flyttade 1870 till Tyskland

Dottern Emma gift 23/10 1874 med Karl Johan Danielsson från Gällaryds sn och flyttade till Värnamo

Sonen Karl Edvard flyttade 1879 till Amerika

Jonas Petersson, född 15/5 1811 i Asa sn och död 2/5
1891 på Ekåsen

Johanna, född 8/10 1842 i Asa sn

Peter Johan Gudmundsson, född 16/4 1867 i
Aneboda sn

Jonas kom som åldring 1882 från Hjälmseryd till Ekåsen och bodde i husen. Han hade blivit änkling 11/2 1874

Dottern med son flyttade 1888 till Värnamo

Därefter var husen öde och revs ganska snart

Ekåsen (nedre) torp under Solslätt

1798 byggdes torpet Ekåsen av Jöns Tollesson som tidigare bott på Solslätt. Det var ett stenigt torp som låg 300 meter söder om Solslätt. Det fanns många små åkerlappar till torpet. Torpet fanns kvar till början av 1900-talet.

Första brukare: Jöns Tollesson född 1754 Spekelid Slätthög

Hustru 1: Carin Svensdotter född 1754 Solslätt

hustru 2: Cathrina (Carin) Persdotter född 1766-03-14 Gällaryd

Barn: Maja född 1782-11-03 Solslätt (född i första äktenskapet)

Johan född 1786 Hättebo

Majas oäkta barn: Stina Cajsas född 1812-05-31 Gällaryd, död 1814-02-09

Jöns var född 1754 i Spekelid, Slätthögs socken, enligt dödsrunan. Han hade bott med sin första hustru, Carin Svensdotter, i Solslätt. Han hade haft 6 barn med henne. Jöns gifte om sig med Cathrina (Carin) Persdotter från Ekebohult 1805 men hade inte några barn med henne. 4 av Jöns barn levde när Jöns avled 1809-05-23 på torpet Ekåsen. Sonen Johan hade flyttat till Slätthög 1807. Änkan Cathrina bodde kvar inhyses på torpet tillsammans med sin styvdotter Maja och hennes dotter Stina Cajsas. Cathrina bodde även kvar medan flera andra familjer bodde där. Hon hade understöd från församlingen. Hon avled av ålderdom 1846-03-22 på Ekåsen.

Jöns dotter Maja fick barn när hon arbetade som piga i Gripenberg, Gällaryds socken. När hon fött sitt barn i Gällaryds socken bodde hon en kort period med sitt barn på Ekåsen hos sin styvmor Cathrina Persdotter. Maja gifte sig 1813-04-06 med barnets far Carl Andersson Fyr i Ohs. Han var dräng och förstärknings soldat. Deras dotter Stina Cajsas avled i Nydala socken 1814-02-09 av skerfvan. Carl Andersson Fyr "förlöpte" sin hustru Maja, och kunde inte hittas, trots efterforskningar. Maja flyttade till Swen Pettersson, Älgabäck under Hättebo, och fick tillsammans med honom 6 barn som kallades oäkta eftersom Maja inte kunde få skiljobrev från sin förlupne make förrän efter barnen var födda.

Nästa brukare: Daniel Jakobsson född 1792-11-14 Fryele socken

Hustru Lisa Christoffersdotter född 1788-06-02 Slätthögs socken

Barn: Johannes född 1823-08-06 Ekåsen

Johanna född 1830-02-11 Ekåsen

Kom 1820 från Hjälmseryds socken. Familjen blev skrivna på socknen 1831.

1832 flyttade familjen till Ulfsmoen (se vidare under Ulfsmoen).

Inhyses: Lena Håkansdotter född 1774-02-04 Hörnetorpet, Skaftnäs, Nydala socken

Lena kom från Västra Hult 1832 och bodde på Ekåsen några år och flyttade sedan till Skuggebo. (Änkan Cathrina Persdotter bodde också inhyses samtidigt)

Nästa brukare: Johannes Persson född 1794-04-28 Hjälmseryd

Hustru Cajsa Lisa Svensdotter född 1803-03-25 Nydala

Barn: Greta Maja född 1828-08-22 Karshult, Hjälmseryds socken

Johanna Elisabeth född 1833-01-18 Karshult, Hjälmseryds socken

Peter Magnus född 1835-09-09 Ekåsen, Nydala

Stina Sophia född 1841-12-13 Ekåsen, Nydala

Johannes Persson och Cajsa Lisa Svensdotter kom från Karshult i Hjälmseryds socken 1833. De hade två döttrar och fick två barn till på Ekåsen. Johannes Persson avled på torpet 1860-09-28. Hustrun och de två yngsta barnen, som då var vuxna, bodde kvar.

Äldsta dottern Greta Maja hade flyttat hemifrån och hade pigplatser på olika ställen först i Jönköping och sedan Nydala. Hon var hemma på Ekåsen några år på 1860-talet men blev sedan piga i Moboda och Haboarp. Hon blev kvar inhyses hos Johannes Svensson i Haboarp när hon inte orkade arbeta längre. 1892 flyttade hon till torpet Häggeryd under Skaftnäs där hon sedan flyttades 1898 till fattighuset i Nydala. Hon avled där 1900-03-07.

Dottern Johanna och sonen Peter Magnus (se nedan).

Yngsta dottern Stina Sophia blev piga på Stenhällan i Gällaryd. Hon gifte sig 1876-09-17 med änkemannen Gustaf Johan Gustafsson född 1847-05-29 och flyttade till Mariebro i Hjälmseryds socken. Gustaf hade redan två döttrar (båda emigrerade till Nordamerika) och tillsammans fick paret tre barn:

- Johannes Emil Gustavsson född 1877-04-01 i **Hjälmseryd**, bosatte sig på Sandsdal under Sandvik, Nydala socken, gift med Anna.Jonasdatter från Hjälmseryds socken. Död 1942-06-30 på Sandsdal.
- Carl August Teodor 1880-02-06, Hjälmseryd, död 1880-03-29. Han blev knappt två månader.
- Emma Justina född 1881-08-16, Hjälmseryd, gift Ljungqvist, död i Ohs 1951-11-05. 5 barn.

Nästa brukare: Peter Magnus Johannesson, född 1835-09-09 Ekåsen, Nydala, död 1867.

Peter Magnus tog över brukandet av torpet efter sin fars Johannes Persson. Modern och hans yngsta syster bodde kvar hos honom. Han byggde nytt hus på torpet men avled bara 7 år efter fadern. Han avled av lungsot och blev 32 år gammal.

Hans äldre syster Johanna kom hem till torpet 1862 och födde ett dödfött gossebarn. Hon flyttade till Vrigstad 1862-10-28 och fick ytterligare ett barn, dottern Ida Kristina född 1865-04-24. De bodde inhyses på torpet Åsen i Vrigstads socken där Johanna avled 1871-09-25. Dottern Ida Kristina, som var 6 år när modern avled, växte upp i fattighuset i Vrigstad och som 17-åring flyttade hon till Jönköping. Ida Kristina gifte sig med en fabriksarbetare och fick en dotter, Signe, 1891-09-04 som avled av difteri endast 5 månader gammal. Ida Kristina flyttade med make till Värnamo 1900 och fem år senare avled maken. Ida Kristina levde sedan ensam och avled på ålderdomshemmet i Värnamo 1940-04-16.

Modern Cajsa Lisa Svensdotter avled hos sin dotter Stina Sophia i Mariebo, Hjälmserys socken, 1879-06-21, men var fortfarande skriven på Ekåsen.

Nästa brukare: Peter Magnus Gård född 1827-10-12 Svenarum

Hustru Inga Lena Petersdotter född 1826-07-04 Nydala

Barn: Anders Johan född 1850-06-15 Fryeleds socken

Per August född 1852 i Gåeryd och död där 1867

Gustaf född 1854-06-17 Gåeryds soldattorp, Nydala

Emma Christina född 1856-11-02 Gåeryds soldattorp, Nydala

Karl Edvard född 1862-02-19 Gåeryds soldattorp, Nydala

Anna Elise född 1866-04-05 Gåeryds soldattorp, Nydala

Axel född 1869-03-25 Gåeryds soldattorp

Johanna Maria född 1859-06-15 Ekåsen

Amanda född 1872-07-06 Ekåsen, död 1872-07-09 (blev tre dagar gammal)

Familjen kom från Gåeryd 1868. Peter Magnus var avskedad soldat från Gåeryds soldattorp och blev torpare på Ekåsen. De hade 6 barn med sig när de flyttade in. Familjen flyttade 1877 till Mannahemmet. Alla barnen utom en dotter utvandrade till Amerika och 1882 utvandrade även föräldrarna Peter Magnus och Inga Lena Gård. De kom i Amerika att kalla sig Gordh.

Sonen Anders Johan född 1852-06-15 Fryele socken. Han flyttade först till Skåne där han hade ämnat lära sig urmakeri men blev husar i kronprinsens husarregemente i Helsingborg. Reste sedan till Tyskland, enligt husförhörboken i Nydala. Flyttade till Kalmar län och gifte sig i Långemåla. Fick tre döttrar och emigrerade med familjen till Amerika 1880. Anders Johan Gord avled i Alabama 1902.

Sonen Per August född 1852-01-14 Gåeryd soldattorp. Död 1867-05-31 på samma ställe.

Sonen Gustaf född 1854-06-17 Gåeryds soldattorp, emigrerade 1876 till Amerika och avled i Illinois 1928, enligt uppgifter i MyHeritage.

Emma Kristina född 1856-11-02 Gåeryds soldattorp. Hon gifte sig med Carl Johan Danielsson, född 1845-03-07 i Stora Hunnavik, Nydala socken, som var rättare på Hindsekinds gård, Värnamo socken. Hon var den enda av barnen som blev kvar i Sverige. De fick minst 7 barn och paret flyttade till torpet Wreet under

Hindskind där Emma Kristina bodde kvar sedan maken avlidit. 1906 gifte hon om sig med Frans Johan Hjort på Skränudden, Nydala socken, som också varit gift tidigare och hade familj. Emma Kristina avled hastigt på Skränudden 1911-06-03 vid ett åsknedslag.

Nästa brukare Jonas Petersson född 1811-05-15 Asa socken

Barn: Johanna Jonasdotter född 1842-10-08 Asa socken

Hennes barn: Peter Johan **Gustafsson** född 1867-04-16 Aneboda socken. (**Gift med Ida Katrina Snygg, Fryele**)

Jonas Petersson kom som änklingsdotter och dotterson 1882 till torpet Ekåsen. Han var i 70-årsåldern när han övertog Ekåsen. Jonas avled utfattig på Ekåsen 1891-05-02. Dottersonen flyttade till Värnamo 1884 och kom tillbaka till Ekåsen 1885. Han flyttade till Värnamo igen 1888. Gifte sig i Fryele och fick minst tre barn. Flyttade till Kärda.

Dottern Johanna flyttade till fattigstugan i Nydala, men vistades en period i Skuggebo. Hon bodde sin sista tid på fattigstugan i Nydala. Avled där 1912.

Nästa boende: Johan August Håkansson Wernström född 1861-04-03 Nyanäs, Nydala

Hustru Emma Augusta Johansdotter född 1863-02-13 Fiskarebo, Nydala

Barn: Ida Maria född 1885-05-03 Nydala

Karl Johan Oskar född 1884-05-30 Nydala

Olivia Elisabet född 1885-11-02 Kullerstad

Gustaf Malkus född 1887-02-23 Kullerstad

Emma Augusta född 1889-04-11 Nydala

Familjen kom 1889 från Moboda men hade tidigare bott i Okna, Kimstads socken. Johan August var född på torpet Nyanäs och Emma Augusta var från torpet Fiskarebo. De bodde på Ekåsen bara ett år, och var inte brukare av torpet, står som boende. Deras femte barn föddes på torpet men familjen skrevs 1890 i Motala men hade flyttat dit redan i slutet av 1889.

Nästa brukare (ägare): Johan Frans Andersson född 1826-01-09 Stora Hunnavik

Hustru Johanna Karlsdotter född 1837-12-12 Abrahamstorp

Barn: Mathilda Lovisa född 1857-08-25 Abrahamstorp, död 1857-11-23 Gällaryd

Carl August född 1859-12-11 Gällaryd, död 1860-02-20 Lönåsen, Gällaryd

Anna Charlotta född 1861-02-06 Gällaryd, emigrerade 1883-08-18 till Amerika

Mathilda Christina född 1871-03-07 Rumleborg, Nydala, död 1871-07-04

Claes August född 1873-10-25 Nydala socken, emigrerade 1888-07-06 till Am.

Augusta född 1877-10-26 Fryele socken, migrerade 1894 till Amerika

Frans Andersson hade varit sockenskräddare. 1890 kom de från Korparädet i sydvästra delen av Nydala och flyttade in på Ekåsen. Paret hade haft sex barn men tre av dem avled som små. Två av barnen hade rest till Amerika, bara yngsta dottern bodde kvar hemma när familjen flyttade till Ekåsen. Frans stod som ägare till torpet från 1890. Dottern Augusta 1894 emigrerade även yngsta dottern Augusta till Amerika och Frans och Johanna blev ensamma på torpet. 1906-02-13 avled Frans Andersson och hans hustru Johanna reste då till sina barn i Amerika. Hon var då 69 år gammal.

Torpet övergick (såldes?) 1906 till Solslätts ägare och efter det är torpet struket i kyrkböckerna.

Källaren vid Ekåsen finns fortfarande kvar. Den har en enorm taksten som stått emot väder och vind.

Foto Doris Fransson

/Sammanställt ur Henry Renshults böcker Folk & Fornt, kyrkoböcker via Arkiv Digital, My Heritage samt Sveriges dödbok 1901-2013

av Doris Fransson/